

Bryssel den 16.3.2020
COM(2020) 115 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN
TILL EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA RÅDET OCH RÅDET**

Covid-19 Tillfälliga restriktioner för icke nödvändiga resor till EU

Coronaviruskrisen är nu en pandemi som har spridit sig över hela världen, med fall på fem kontinenter. Globaliseringen och människors internationella rörlighet skapar förhållanden som underlättar spridningen av viruset över gränserna. Genom resor har en folkhälsokris orsakats som har lett till ett stort antal importerade fall i många länder. Detta har successivt orsakat lokala utbrott genom en gradvis men storskalig spridning via sociala kontakter. Ju tidigare man tappar kopplingen mellan spridningskedjan och resorna, desto snabbare intensifieras den lokala spridningen och det sätter stor press på hälso- och sjukvårdssystemen.

För närvarande anses Europeiska unionen vara epicentrum för covid-19-pandemin. Under de senaste veckorna har medlemsstaterna vidtagit ett antal drastiska åtgärder för att begränsa spridningen av viruset. Fallen av covid-19 har dock ökat exponentiellt på kort tid, vilket innebär att medlemsstaternas hälso- och sjukvårdssystem utsätts för betydande påfrestningar, vilka också ökar exponentiellt för varje dag.

Även om Världshälsoorganisationen (WHO) i allmänhet inte betraktar reserestriktioner som det effektivaste sättet att motverka en pandemi, innebär den snabba spridningen av covid-19 att det är synnerligen viktigt att EU och medlemsstaterna vidtar brådskande, omedelbara och samordnade åtgärder, inte bara för att skydda folkhälsan, utan också för att förhindra att viruset sprids från EU till andra länder, vilket har skett under de senaste veckorna.

Reserestriktioner bör inriktas på att drastiskt minska inflödet av människor vid unionens yttre gränser, för att på så sätt också bromsa överföringen till andra länder när resande återvänder, och även motverka att unionsmedborgare och andra personer som är bosatta i området EU+ reser utomlands¹.

I detta meddelande rekommenderar kommissionen Europeiska rådet att agera för att Schengenmedlemsstaternas stats- och regeringschefer tillsammans med sina motsvarigheter i de Schengenassocierade länderna snabbt ska kunna anta ett samordnat beslut om att tillfälligt begränsa icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området.

* * * *

EU:s yttre gränser måste fungera som en säkerhetsbarriär för **alla Schengenstater**. Det är av gemensamt intresse och ett gemensamt ansvar. Under rådande omständigheter, med coronaviruset som nu är spritt i hela EU, ger systemet för yttre gränser medlemsstaterna möjlighet att samordna åtgärder för att begränsa spridningen av viruset globalt.

Alla åtgärder vid de yttre gränserna måste **vidtas på alla delar av EU:s yttre gränser**. Tillfälliga reserestriktioner kan endast vara effektiva om **de beslutas och genomförs av Schengenstaterna för alla yttre gränser på samma gång och på ett enhetligt sätt**. Enskilda medlemsstaters icke samordnade reserestriktioner för sina delar av de yttre gränserna riskerar att bli ineffektiva. Ett ensidigt beslut av en Schengenstat att tillämpa en tillfällig reserestriktion vid sin egen del av de yttre gränserna skulle enkelt kunna undergrävas av personer som reser in i Schengenområdet vid en annan del av de yttre gränserna; på samma sätt kräver ett samordnat beslut också att alla deltar.

En sådan åtgärd skulle också göra det möjligt att upphäva de inre gränskontroller som flera medlemsstater nyligen har infört för att begränsa spridningen av viruset. Dessa åtgärder riskerar

¹ EU+ området bör omfatta alla Schengenmedlemsstater (inklusive Bulgarien, Kroatien, Cypern och Rumänien) samt de fyra Schengenassocierade länderna. Det skulle också omfatta Irland och Förenade kungariket om de beslutar att vara med.

att få allvarliga konsekvenser för den inre marknadens funktion, eftersom EU och Schengenområdet kännetecknas av en hög grad av integration, med miljontals människor som passerar de inre gränserna varje dag.

Tillämpningsområde

De tillfälliga reserestriktionerna bör gälla för alla icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området.

För att en sådan tillfällig restriktion ska få önskad effekt när det gäller att begränsa virusets spridning, måste undantag inskränkas till absolut nödvändiga resor².

Från de tillfälliga reserestriktionerna ska **undantag göras för medborgare från alla EU-medlemsstater och Schengenassocierade stater**³ som vill återvända till sina hem. Detta undantag ska gälla

- alla EU-medborgare⁴ och medborgare i de Schengenassocierade staterna och deras familjemedlemmar,
- tredjelandsmedborgare som är varaktigt bosatta i enlighet med direktivet om varaktigt bosatta⁵ och personer som härleder sin uppehållsrätt från andra EU-direktiv eller nationell lagstiftning eller som innehar nationella viseringar för längre vistelse.

Det bör inte heller tillämpas på andra resenärer med en nödvändig funktion eller nödvändigt behov, inbegripet

- hälso- och sjukvårdspersonal, forskare inom hälso- och sjukvård samt personal inom äldreomsorgen,
- gränsarbetare,
- personal som utför godstransporter och annan transportpersonal i den utsträckning det är nödvändigt,
- diplomater, personal vid internationella organisationer, militär personal och biståndsarbetare vid utövandet av sina funktioner,
- transitpassagerare⁶,
- passagerare som reser av tvingande familjeskäl,
- personer i behov av internationellt skydd eller av andra humanitära skäl.

Samordnade och förstärkta hälsokontroller bör genomföras för personer som får tillträde till EU+-området⁷.

² Den särskilda transiteringsordningen till Kaliningrad bör fortsätta att gälla, men de tåg som omfattas av detta system bör inte stanna på Schengenterritoriet.

³ Island, Liechtenstein, Norge och Schweiz.

⁴ Brittiska medborgare behandlas fortfarande på samma sätt som EU-medborgare fram till slutet av 2020.

⁵ Rådets direktiv 2003/109/EG av den 25 november 2003 om varaktigt bosatta tredjelandsmedborgares ställning, EUT L 16, 23.1.2004, s. 44.

⁶ Inklusive personer som har återvänt till hemlandet med hjälp av konsulärt bistånd.

⁷ Riktlinjer för gränsförvaltningsåtgärder för att skydda hälsa och säkerställa tillgänglighet för varor och grundläggande tjänster, 16.3.2020, C (2020) 1753 final.

Giltighetstid

De tillfälliga reserestriktionerna bör gälla i 30 dagar. Eventuella förlängningar av denna period bör bedömas beroende på den fortsatta utvecklingen.

Slutsats

En tillfällig begränsning av icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området kräver ett **EU-samordnat beslut** i samförstånd med de Schengenassocierade staterna.

I detta syfte uppmanar kommissionen Europeiska rådet att agera för att Schengenmedlemsstaternas stats- och regeringschefer tillsammans med sina motsvarigheter i de Schengenassocierade länderna ska anta **ett beslut om en tillfällig restriktion av icke nödvändiga resor från tredjeländer till EU+-området med omedelbar verkan** vid alla delar av Schengenområdets yttre gränser.

Irland och Förenade kungariket uppmanas att, med hänsyn till den gemensamma resezon, också införa denna tillfälliga reserestriktion.

EU:s medlemsstater och Schengenassocierade stater bör också kraftfullt uppmuntra medborgare och invånare att inte resa utanför sina territorier, för att förhindra ytterligare spridning av viruset till andra länder.